ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΔΡΧ. 1

ΕΞΑΣΕΛΙΔΟΣ

ΑΘΗΝΑΙ ΕΤΟΣ ΣΤ' ΑΡ. 1809

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΣΤΕΦ. Ι. ΠΕΣΜΑΖΟΓΛΟΥ

ΓΡΑΦΕΙΑ:
Ἐν Ἀθήναις: Πανεπιστημίου 53, Τηλ. 3-01 καὶ 21. Ἐν Πειραιεῖ: Ἐφημ. «Σφαῖρα» τηλ. 86. Ἐν Θεσ/νίκῃ: ὁδ. Πλάτωνος (διαστ. Ἐγνατίας). Ἐν Πάτραις: Κορίνθου 98Α τηλ. 1-98. Τυπογραφεῖα: Στοᾶ Πεσμαζόγλου.
ΤΗΛΕΓΡΑΦ. ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ: "ΠΡΩΪΑΝ.

Η ΠΡΩΪΑ

ΤΡΙΤΗ
30
ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1930
Ἀνατ. ἡλ. 7.43'. Δύσις ἡλ. 5.12'
ΑΝΥΣΙΑΣ ΟΣΙΟΜΑΡΤΥΡΟΣ

Ο ΚΑΙΡΟΣ
Θερμ. μεγ. 12.8, ἐλαχ. 9.9. Ὑγρ. μετρία. Ἄνεμοι ἰσχυροί. Θάλασσα: Ἰόνιον Κρητικὸν κυματώδης.
ΒΑΡΟΜΕΤΡΟΝ. 760. 8

ΑΙ ΔΙΑΔΟΣΕΙΣ ΚΑΙ Η ΑΛΗΘΕΙΑ

Τὸ ταξείδιον τοῦ κ. Βενιζέλου εἰς Βιέννην καὶ Βαρσοβίαν δὲν ἔχει μόνον ἀπὸ τῆς ἐσωτερικῆς του ἀπόψεως δυσαρέστους συνεπείας — τὰ σταμάτημα τῆς ἐμπορικῆς μηχανῆς δι' ὅσας ἡμέρας ἡ ἑβδομάδας ἀπουσίαν ἐξ Ἀθηνῶν ὁ κ. Βενιζέλος: "Ἔσχε καὶ μίαν ἄλλην δυσάρεστον συνέπειαν: Ἐνένησεν εἰς τὸ ἐξωτερικὸν τὴν ἐμπορικὰς ἀδικαιολογήτους ἀνησυχίας. "Ἡ μᾶλλον ἐνίσχυσε τὰς ἀνησυχίας, αἱ ὁποῖαι εἶχαν γεννηθῆ εἰς Βερολῖνον καὶ Παρισίους μὲ τὴν μετάβασιν τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ καὶ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν εἰς Ἄγκυραν καὶ μὲ τὸν συγχρονισμὸν τῆς ἐκεῖ ἀφίξεώς των πρὸς τὴν ἄφιξιν τοῦ πρωθυπουργοῦ τῆς Οὐγγαρίας. Διότι τώρα διιλοῦν περὶ τινων συναντήσεων εἰς τὴν Βιέννην, αἱ ὁποῖαι ἐξηνοῦν — ἄκουσον! ἄκουσον! — τὸ σχέδιον περὶ προσδέσεως τῆς Ἑλλάδος εἰς τὸ ἅρμα τῶν δυσηρεστημένων καὶ ἡττημένων τοῦ μεγάλου πολέμου. Ἰταλία, Γερμανία, Τουρκία, Οὐγγαρία—Ἑλλάς (αὔριον ἴσως θὰ προσθέσουν καὶ τὴν Μόσχαν!), ἰδοὺ, λέγουν, μία παράταξις ἡ ὁποία ἐνδεχομένως θὰ τεθῇ ἀντιμέτωπος τῆς Μικρᾶς Ἀντάντ, χειραγωγουμένης ἀπὸ τὴν Γαλλίαν. Ὅτι ὅλα αὐτὰ εἶναι ἀνοησίαι, πᾶς σωφρονῶν ἔννοεῖ. Ὁσονδήποτε δὲ φίλος τῶν περιπετειῶν καὶ ἂν ἦτο ὁ κ. Βενιζέλος, ἡ πικρὰ πεῖρα τῆς χθὲς θὰ τὸν ἐδίδαξεν ὅτι οὐδὲν εἶναι προτιμότερον ἀπὸ τὴν οὐδετερότητα εἰς διεθνεῖς συρράξεις, πρὸ πάντων διὰ κράτη ὡς ἡ Ἑλλάς, διὰ κράτη ἐξ ἴσου νησιωτικὰ καὶ ἠπειρωτικά. Βαλκανικὸν ἀλλὰ πρὰ πάντων Μεσογειακὸν κράτος ἡ Ἑλλάς, εἶχε πᾶν συμφέρον νὰ συστηματοποιήσῃ τὰς σχέσεις της μὲ τὴν Ἰταλίαν καὶ τὴν Τουρκίαν ἀφ' ἑνός, μὲ τὴν Γιουγκοσλαυίαν ἀφ' ἑτέρου. Δὲν ἐξηγήθησαν ταῦτα ἑπαρκῶς εἰς τὸν κ. Μαρίγκοβιτς κατὰ τὴν εἰς Ἀθήνας βραχεῖαν παραμονήν του; Δὲν ἐξηγήθησαν ταῦτα ἐν Παρισίοις μέσῳ τοῦ ἐκεῖ πρεσβευτοῦ; Ἡ μήπως ὁ τελευταῖος ἀρκεῖται παρέχων ὑπηρεσίας εἰς τὴν Γαλλίαν—ὡς διεκηρύχθη εἰς τὴν ἐκεῖ Ἀκαδημίαν προχθὲς — καὶ καμμίαν ὑπηρεσίαν εἰς τὴν Ἑλλάδα; Ἐὰν ἔγινε τοιαύτη παράλειψις, θὰ ἦτο δυστύχημα. Διότι ἡ Ἑλλὰς, τερματίσασα τοὺς ἀγῶνας τῆς ἀποκαταστάσεώς της, μὴ ἔχουσα οἱαδήποτε ἐδαφικὰς βλέψεις εἰς βάρος τῶν ὁμόρων κρατῶν, δὲν θὰ εἶχε λόγους συμμετοχῆς εἰς προσεχῆ (ἀπίθανον ἄλλως τε) πόλεμον· ἀντιθέτως θὰ εἶχε μόνον λόγους νὰ περιφρουρήσῃ τὴν ἀκεραιότητά της κατὰ παντὸς ὅστις θὰ τὴν ἐπεβουλεύετο. Πῶς ἡ Ἑλλὰς, ἡ ὁποία δέχεται ὡς ὁριστικὸν τὸ ἐδαφικὸν καθεστὼς τῶν Βαλκανίων, θὰ συνῆπτε μυστικὰς συμμαχίας (!) πρὸς κράτη, τὰ ὁποῖα εἶναι δυσηρεστημένα ἐκ τῆς παρούσης διαμορφώσεως τῆς Εὐρώπης;

Ὅλα αὐτὰ εἶναι τόσον προδήλως λογικά, τόσον ἀναντίρρητα, τόσον προφανῆ, τόσον ἐξώφθαλμα, ὥστε νὰ μὴ φαίνωνται παράδοξοι αἱ διαδόσεις αἵτινες ἐδρον ἀπήχησιν εἰς τὸν διεθνῆ Τύπον. Μᾶς φαίνονται παράδοξοι αἱ διαδόσεις αὐταὶ καὶ διότι ἡ πολιτικὴ τῆς Κυβερνήσεως εἶναι εἰς γνῶσιν τῆς Ἀντιπολιτεύσεως, ἡ ὁποία βεβαίως δὲν θὰ ἐνέκρινε πολιτικὴν περιπετειῶν, πολιτικὴν συνασπισμῶν, αἵτινες θὰ παρέσυρον κάποτε τὴν Ἑλλάδα εἰς πόλεμον.... ἄνευ ἀντικειμενικῶν δι' αὐτὴν σκοπῶν. Δὲν φανταζόμεθα δηλαδὴ ὅτι ὁ κ. Τσαλδάρης, ὁ κ. Καφαντάρης, ὁ κ. Παπαναστασίου, ὁ κ. Ζαβιτσιᾶνος καὶ ὅσοι ἄλλοι μετέχουν εἰς τὴν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν κοινοβουλευτικὴν ἐπιτροπὴν θὰ ἠδύναντο νὰ ἐγκρίνουν μίαν τυχοδιωκτικὴν πολιτικὴν, μίαν πολιτικὴν ὡς ἐκείνην περὶ ἧς ὡμίλησαν πικροχόλως Εὐρωπαϊκαί τινες ἐφημερίδες, μηδ' αὐτοῦ τοῦ σοβαροῦ Παρισινοῦ «Χρόνου» ἐξαιρουμένου.

Ἀλλ' ἐὰν δὲν δύναται ν' ἀποδώσῃ τις εἰς τὸν κ. Βενιζέλον ὅσα τοῦ ἀποδίδουν ὡρισμένα δημοσιογραφικὰ ὄργανα τοῦ ἐξωτερικοῦ, ἐὰν δὲν δύναται νὰ τὸν κατηγορήσῃ ὡς προετοιμάζοντα νέας περιπετείας διὰ τὴν χώραν του, δύναται νὰ κατηγορήσῃ τὴν ἑλληνικὴν διπλωματίαν ὅτι διὰ σπασμωδικῶν τινων κινήσεων καὶ ἀχρήστων ἐπιδείξεων καὶ θεατρισμῶν ἀφῆκε νὰ γεννηθοῦν αἱ διαδόσεις αὐταὶ—καὶ ὄχι μόνον νὰ γεννηθοῦν ἀλλὰ καὶ νὰ ἐνδυναμωθοῦν. Ἡ Ἑλλὰς, ὅπως ἡ σύζυγος τοῦ Καίσαρος, δὲν πρέπει νὰ εἶναι, ἀλλὰ καὶ νὰ φαίνεται εἰλικρινὴς καὶ τιμία ἀπέναντι ὅλων τῶν γειτόνων της καὶ ἀπέναντι ὅλων τῶν Μεσογειακῶν Δυνάμεων. Νομίζομαι δὲ, ὅτι ὁ κ. Βενιζέλος, ὁ κ. Μιχαλακόπουλος, οἱ πρεσβευταί μας τέλος εἰς τὸ ἐξωτερικὸν θὰ θελήσουν νὰ ἐργασθοῦν πρὸς ἐδραίωσιν πανταχοῦ τῆς πεποιθήσεως ὅτι: Ἡ πολιτικὴ τῶν περιπετειῶν διὰ τὴν Ἑλλάδα ἔληξεν ὁριστικῶς καὶ ὅτι δύναται αὕτη νὰ καλλιεργῇ σχέσεις στενῆς φιλίας καὶ οἰκονομικῆς συνεργασίας ὄχι μόνον μὲ τὴν Γιουγκοσλαυίαν, ἀλλὰ καὶ μὲ τὴν Ἰταλίαν καὶ μὲ τὴν Τουρκίαν, ἐφ' ὅσον οὔτε οἱ Τοῦρκοι ἐπιβουλεύονται τὴν ἑλληνικὴν ἀκεραιότητα, οὔτε οἱ Ἕλληνες τὴν ἀκεραιότητα τῆς Τουρκικῆς Δημοκρατίας.

Τὸ ΜΟΝΤΕ ΚΑΡΛΟ ΕΙΣ ΠΑΡΑΚΜΗΝ

ΚΡΙΣΙΣ ΚΑΙ ΕΙΣ ΤΗΝ ΧΩΡΑΝ ΤΟΥ ΜΠΑΚΑΡΑ

Η ΑΠΟΛΥΣΙΣ ΕΝΟΣ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ

ΠΑΡΙΣΙΟΙ, Δεκέμβριος. (Τοῦ ἀνταποκριτοῦ μας). — Αἱ περιπετειώδεις πολιτικαὶ ζυμώσεις εἰς τὴν μικροσκοπικὴν ἡγεμονίαν τοῦ Μονακό, ἀρχίσασαι ἀπὸ πέρυσι, δὲν ἔληξαν εἰσέτι. Τὸ Μόντε Κάρλο ὑπῆρξεν ἕδρα νέων διαδηλώσεων τῶν διαμαρτυρομένων ἐναντίον τῆς ἀπολυταρχικότητος τοῦ πρίγκηπος καὶ οἱ Μονεγάσκοι ἐζήτησαν θορυβῶς τὴν ἐπαναφορὰν τοῦ συνταγματικοῦ καθεστώτος, τὸ ὁποῖον εἶχε καταλύσει ὁ πρίγκηψ. Οἱ διαδηλωταὶ ἐπεχείρησαν μάλιστα νὰ παραβιάσουν τὰ ἀνάκτορα τοῦ Πρίγκηπος, ἀληθινὸν φρούριον, δεσπόζον τοῦ Μόντε Κάρλο. Ἀλλ' ἀπεκρούσθησαν, καὶ ἡ λύσις τοῦ συνταγματικοῦ προβλήματος ἀνεβλήθη δι' εὐθετώτερον χρόνον.

Ἡ μικρὰ αὐτὴ προνομιοῦχος ἡγεμονία, προσέφερεν εἰς ἑαυτὴν τὴν πολυτέλειαν μιᾶς πολιτειακῆς κρίσεως, τῆς ὁποίας συνέπεια εἶνε ἡ κυβερνητικὴ ἀστάθεια ἀπὸ ἔτους καὶ πλέον. Καὶ ὡς πρόσθετον ἀτύχημα διὰ τοὺς Μονεγάσκους, ἐπῆλθε καὶ εἰς τὴν μικρὰν ἡγεμονίαν των ἡ διεθνὴς οἰκονομικὴ κρίσις, ἡ ὁποία ἐπηρέασε ὅλας τὰς ἐκεῖ ἐπιχειρήσεις καὶ πρὸ παντὸς τὸ περίφημον χαρτοπαικτικὸν καζίνο. Ἀπὸ πολλοῦ καιροῦ, τὸ Μόντε Κάρλο μὲ τὴν πολιτειακὴν ἀνωμαλίαν τῆς ἡγεμονίας καὶ τώρα μὲ τὴν οἰκονομικὴν παχεῖαν, ἀπέσασε τὴν προσοχὴν τοῦ γαλλικοῦ Τύπου, ὁ ὁποῖος ἐπαναλαμβάνοντας ἡσυχίθη μὲ τὰ ζητήματά του καὶ ὄχι πάντοτε μὲ τὴν εὐμένειαν ποὺ θὰ ἐπερίμενε κανεὶς ἀπὸ τοὺς Γάλλους διὰ τὸ ὀλὸ τὴν προστασίαν των μικρὰν κρατίδιον τοῦ Μονακό. Εἰς ἐκ τῶν Γάλλων δημοσιογράφων ἀποστέλλει σήμερον εἰς ἑβδομαδιαίαν ἐπιθεώρησιν τὰς ἐντυπώσεις του ἀπὸ τὴν τελευταίαν κρίσιν τοῦ Μόντε Κάρλο, ἐντυπώσεις τὰς ὁποίας χαρακτηρίζει λεπτότατον χιοῦμορ, ἀλλὰ καὶ πολλὴ εἰρωνία:

«Ὁ Ἥλιος γράφει ὁ Γάλλος δημοσιογράφος, εἶναι τόσο ἔκστασε, ποὺ κάμνει τὰ γεράνια νὰ ἀνθίζουν μέσοῦντος τοῦ Δεκεμβρίου. Εἰς ὅλον τὸ μῆκος τῆς παραλίας οἱ πάλαι εἶνε χαμογελοῦν κόκκινοι καὶ ἄσπροι, μὲ τὰ χρώματα τοῦ πρίγκηπος. Ἐκάθησα εἰς ἕναν ἀπ' αὐτοὺς διὰ νὰ ἀπολαύσω τὴν μοναδικὴν λιακάδα. Πλάι μου κάθεται ἕνας ἀληθινὸς Μονεγάσκος. Ὁ ἀληθινὸς Μονεγάσκος διακρίνεται ἀπὸ τὰ ἑξῆς: Φορεῖ ἕνα κασκέτο μὲ τὸ ἔμβλημα τοῦ χαρτοπαικτικοῦ καζίνου καὶ μίαν στολὴν μὲ γαλόνια. Αὐτὸς εἶνε ὁ κοινὸς κάτοικος τῆς χώρας. Οἱ ἀνήκοντες εἰς τὴν ἀνωτέραν κοινωνίαν εἶνε ἰατροὶ καὶ δικηγόροι.

«Ὁ σύντροφός μου φαίνεται ὡσὰν νὰ κυττάζῃ μὲ κάποιαν περιφρόνησιν τὸν βράχον τοῦ Μονακό, καὶ δὲν ἔχει ὄψιν ἀνθρώπου ποὺ ἐκτιμᾷ τὸ προνόμιον τῶν συμπατριωτῶν του, τὸ ὁποῖον εἶνε νὰ ἤμποροῦν νὰ περιλαμβάνουν εἰς τὸ βλέμμα των ὅλην τὴν ἔκτασιν τῆς μικρᾶς των πατρίδος, νὰ τὴν ἔχουν ἐμπρός των, σχεδὸν στὴ φούχτα των, ὅπως οἱ φτωχοί τὸ τελευταῖον των φράγκον. Γι' αὐτὸν δὲν ἔχουν σημασίαν μήτε τὸ Ὠκεανογραφικὸν Ἰνστιτοῦτον μήτε τὸ Παλάτι τοῦ Πρίγκηπος, μήτε τὸ λιμάνι ποὺ εἶνε σὰν ψεύτικο, μήτε ὁ ὄγκος τοῦ Καζίνου. Τὰ περιφρονεῖ ὅλα. Ἕνας ἀνασταναγμὸς του προδίδει ὅλην τὴν ταραχὴν τῆς ψυχῆς του:

— Τί κρίσις! Καὶ τί οἰκονομικὸ σκάνδαλο στὴν καλύτερη ἐποχή....

Ἐθεώρησα καλὸ νὰ συγκατανεύσω, νομίζων ὅτι ὁ σύντροφός τοῦ πάγκου μου μιλοῦσε γιὰ τὴν κυβερνητικὴν κρίσιν τῆς Γαλλίας καὶ τὸ τελευταῖον τραπεζιτικὸν σκάνδαλον.

— Ποιὸς σκοτίζεται, μοῦ εἶπε, γιὰ τὸ Παρίσι σας. Δὲν μᾶς ἐνδιαφέρουν οἱ ξένες δουλειές. Ἐχουμε τὶς δικές μας. Ἐγὼ σᾶς μιλῶ γιὰ τὸ σκάνδαλο τῆς Ἑταιρείας Ἀκινήτων τοῦ Μονακό, ποὺ κατέπιε ἑκατομμύρια ὁλόκληρα, ἕνα σκάνδαλο εἰς τὸ ὁποῖον εἶνε ἀνακατεμμένοι ὅλοι οἱ πολιτικοί μας ἄνδρες. Βρίσκετε πῶς εἶνε λίγο αὐτὸ γιὰ τὸ Μόντε Κάρλο, σὲ τέτοια μάλιστα ἐποχή, ποὺ ὅλοι οἱ ξένοι ἐρχονται νὰ περάσουν τὸ χειμῶνα τους στὸ Καζίνο μας; Καὶ πάει καὶ ὁ Μαρκέ...

— Ὁ Μαρκέ;

— Ἀπὸ ποῦ πέσατε; Ὁ Εὐγένιος Μαρκέ, Πρόεδρος τοῦ Ἐθνικοῦ μας Συμβουλίου, διευθυντὴς τῆς πτωχευσάσης Ἑταιρείας, ἐνοχοποιηθεὶς ἀπὸ τὸν ἀνακριτὴν, ἀπελύθη ἀπὸ τὸν πρίγκηπα. Δὲν διαβάζετε τὴν ἰδικήν του, καὶ μοῦ προσέφερε τὴν ὑπουργίαν εἰς τὴν ὁποίαν ἐδιάβασα:

«Λουδοβίκος 2ος, ἔλεῳ Θεοῦ ἡγεμὼν τοῦ Μονακό. Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν ὅτι δυνάμει τῶν ἡγεμονικῶν ἡμῶν διικαιωμάτων κ.τ.λ., καθιερούμεν τὸν πρωθυπουργὸν Εὐγένιον Μαρκέ...»

Ἔτσι ἔμαθα ὅτι καὶ τὸ Μόντε Κάρλο, κατὰ τὸ παράδειγμα τοῦ Παρισιοῦ, ἔχει ἕνα οἰκονομικὸν σκάνδαλον ὑπουργοὺς δωροδοκουμένους καὶ βουνηπικὴν μεταβολήν.

Μετέβην λοιπὸν πρὸς συνάντ τοῦ ἀπολυθέντος πρωθυπουργοῦ κ. Μαρκέ. Οἱ φύλακές του μὲ ὑπεχρέωσαν νὰ ὑποβάλω κανονικὴν αἴτησιν ἀκροάσεως. Καὶ ἐδοκίμασα ὅλην τὴν ἀγένειαν μὲ τὴν ὁποίαν ἤμπορεῖ νὰ εἶνε προικισμένος ἕνας τέως πρωθυπουργὸς τοῦ ἡγεμόνος τοῦ Μονακό. Οὔτε κἀν μοῦ ἀπήντησεν εἰς τὴν αἴτησίν μου. Κάποιος μοῦ ἔδωσε μίαν ἐξήγησιν. Εἶνε, μοῦ εἶπε, πολὺ ἀπησχολημένος μὲ τὸ νὰ ἀπαντᾷ εἰς τὸν ἀνακριτὴν, καὶ δὲν ἔχει καιρὸν νὰ ἀπαντᾷ εἰς τοὺς δημοσιογράφους.

Πάντως, ἡ ἔρευνά μου περὶ τῆς πολιτικῆς καταστάσεως τοῦ Μονακό, μοῦ ἀπέδωσε τὰς ἑξῆς λεπτομερείας:

Ἐνομίζαμεν ὅλοι ὅτι τὸ Μονακὸ εἶνε ἕνας ἐπίγειος παράδεισος, διότι δὲν ὑπάρχει εἰσπράκτωρ φόρων, μήτε στρατιωτικὴ θητεία, μήτε δικαστικὸς κλητὴρ, ποὺ σᾶς ἀπειλεῖ μὲ φυλακίσιν διὰ χρέη τοῦ Δημοσίου.

Ἡ ἀποξημίωσις τοῦ Πρίγκηπος, ἡ Ἀστυνομία, τὰ δημοτικὰ ἔξοδα, ὁ φωτισμὸς, οἱ μισθοὶ τῶν ὑπαλλήλων, τὸ διπλωματικὸν σῶμα, ὅλα πληρώνονται ἀπὸ τὴν γκανιότα τοῦ Καζίνου.

Καὶ ὅμως ὅλα αὐτὰ δὲν ἀρκοῦν εἰς τοὺς Μονεγάσκους. Ὑπάρχει μία ζωηρὰ ἀντιπολίτευσις, ἡ ὁποία ἐκδίδει ἐφημερίδα, διὰ τῶν στηλῶν τῆς ὁποίας ζητοῦνται: ἡ ἐλευθερία, τὸ σύνταγμα, ἡ δημοκρατία, ἡ ἐλευθερία τοῦ Τύπου καὶ τόσα ἄλλα. Καὶ γίνονται ἐκκλήσεις πρὸς τοὺς ἐκλογεῖς, 700 τὸν ἀριθμόν.

Καὶ ἀπειλεῖται νέα ἐπανάστασις, ἐὰν ἡ ἀντιπολίτευσις δὲν ἐπιτύχῃ τὴν ἐλευθερίαν ὑπὲρ τοῦ Λαοῦ τοῦ Μονακό. Ἀσφαλῶς ἡ γκανιότα δὲν θὰ ἀρκεῖ διὰ νὰ πλρώσῃ ὅλα τὰ ἔξοδα.

Οἱ καλλιτεχνικοὶ θησαυροὶ τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος

Τὰ ἀρχαιολογικὰ εὑρήματα τοῦ λιμένος τοῦ Πειραιῶς

Τί λέγει ὁ διευθυντὴς τῆς Ἀκροπόλεως ἀρχαιολόγος κ. Νικ. Κυβαρίσσης

Εἰς τὸ φύλλον τῆς 22ας Δεκεμβρίου καὶ εἰς τὴν πρώτην σελίδα του, ὁ παρισινὸς «Χρόνος», σχολιάζων τὴν ἀπὸ ἡμερῶν ἀναγραφεῖσαν εἰς τὴν αὐτὴν στήλην του εἴδησιν περὶ ἀνευρέσεως εἰς τὸν βυθὸν τοῦ λιμένος Πειραιῶς ἀρχαίων ἀναγλύφων κλασσικῆς ἑλληνικῆς ἐποχῆς, ἀναγράφει μεταξὺ ἄλλων τὰ ἑξῆς: «Ἡ εἴδησις αὕτη ποὺ μᾶς ἔρχεται ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα, ἀρκεῖ διὰ νὰ διαλύσῃ τὴν μαυρίλαν τῶν στηλῶν μας, ἀπὸ τῶν ὁποίων ἀγγέλλονται τόσα ἄλλα θλιβερὰ γεγονότα, καὶ νὰ μᾶς δείξῃ ἕνα κομμάτι γαλανοῦ οὐρανοῦ, νὰ μᾶς κάμῃ δὲ νὰ σκεφθοῦμε κάτι ὑψηλότερον. Αὐτὴ εἶνε ἡ γοητεία τοῦ ἑλληνικοῦ θαύματος, ποὺ δὲν ἔπαυσε νὰ συγκινῇ τὸν κόσμον. Ἂς ἀφήσωμεν γιὰ μιὰ στιγμὴ τὶς ἀσχημίες τῆς ζωῆς μας, ἂς στρέψωμε τὸ βλέμμα ἀλλοῦ, σὲ μιὰ ἑλληνικὴ παραλία, ὅπου κάτω ἀπὸ τὸν γαλανὸν οὐρανὸν εἶναι ξαπλωμένη μιὰ Ἀφροδίτη ἐπάνω στὰ χαλίκια καὶ στὰ φύκια.»

Αὐτὰ γράφει ὁ παρισινὸς «Χρόνος». Καὶ πράγματι, τὰ βάθη τῆς ἑλληνικῆς παραλίας κρύβουν ἀνεξερεύνητα μυστήρια, τὰ ὁποῖα ἀποκαλύπτονται αἰφνιδίως ἀπὸ τυχαίας ἀφορμάς. Ὅλοι ἐνθυμοῦνται τὸν σπουδαιότατον ἀρχαιολογικὸν θησαυρόν, ποῦ ἀνευρέθη πρό τινος εἰς τὰ βάθη τῆς παρὰ τὸ Ἀρτεμίσιον ἀκρωτηρίου θαλάσσης καὶ ὁ ὁποῖος τώρα στολίζει τὸ Κεντρικὸν Ἀρχαιολογικὸν Μουσεῖον μας καὶ ἀποτελεῖ ἕνα ἀπὸ τὰ σπουδαιότερα καὶ σπανιώτερα ἔργα τῶν μουσείων ὅλου τοῦ κόσμου.

Μεταξὺ τῶν ἄλλων εὑρίσκεται καὶ ὁ περίφημος χαλκοῦς ἀνδριὰς κατὰ πάσαν πιθανότητα κεραυνοβολοῦντος Διός, ἔργον ἀνήκον εἰς τοὺς ἀρίστους χρόνους τῆς Τέχνης περὶ τὸ 500 π. Χ., κατὰ τοὺς ὁποίους ἡ Τέχνη εἶχε μὲν τελειοποιηθῆ εἰς τὴν ἀνατομικὴν ἀπόδοσιν πλαστικῆς τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος, διέσωζεν ὅμως ἀκόμη καὶ μερικοὺς περιορισμοὺς καὶ τραχύτητας τῆς Ἀρχαϊκῆς τέχνης. Θὰ ἐνθυμοῦνται ἐπίσης ὅλοι τὸν χαλκοῦν παῖδα, ποὺ ἀνέσυραν, ὀλίγα χρόνια πρίν, τὰ δίκτυα τῶν ψαράδων ἀπὸ τὴν θάλασσαν τοῦ Μαραθῶνος. Τὸ ὡραιότατον αὐτὸ ἔργον τοῦ 4ου π. Χ. αἰῶνος εἶναι ἤδη ἐκτεθειμένον εἰς τὸ Μουσεῖον μας καὶ προκαλεῖ τὸν θαυμασμὸν τῶν ἐπισκεπτῶν διὰ τὴν ἀφέλειαν καὶ τὴν χάριν του.

Κοντὰ εἰς τὰ ἔργα αὐτὰ εὑρίσκεται ἀπὸ εἰκοσι πέντε περίπου ἐτῶν ὁ περίφημος χάλκοῦς "Ἐφηβος τῶν Ἀντικυθήρων, ὁ ὁποῖος εἴτε εἶναι ὁ Πάρις προσφέρων τὸ μῆλον εἰς τὴν Ἀφροδίτην, εἴτε εἶναι ὁ Περσεὺς κρατῶν ἀπὸ τῆς κόμης τὴν κεφαλὴν τῆς Μεδούσης, εἴτε εἶναι ὁ ἀποξυόμενος, εἴτε εἶναι ὅ,τι δήποτε ἄλλο ἀπαιτεῖ ἡ συζητοῦσα ἀρχαιολογικὴ Κριτική, προκαλεῖ τὸν θαυμασμὸν διὰ τὸ κάλλος του καὶ τὴν τελειότητα τῆς Τέχνης του, εἶναι δὲ ἀναμφιβόλως κάλλιστον ἔργον μεγάλου καλλιτέχνου τοῦ 4ου π. Χ. αἰῶνος. Μαζὶ μὲ τὸν "Ἐφηβον ἀνεσύρθη τότε, ὡς γνωστόν, ἐκ τοῦ βυθοῦ τῆς θαλάσσης τῶν Ἀντικυθήρων ὁλόκληρον φορτίον ἐξ ἑλληνικῶν καλλιτεχνημάτων ναυαγήσαντος πλοίου, ποὺ τὰ μετέφερεν ἐξ Ἀθηνῶν εἰς Ρώμην.

Τώρα, πρὸ δέκα περίπου ἡμερῶν, ἠγγέλθη ἡ ἀνεύρεσις καὶ ἄλλων ἀριστουργημάτων εἰς τὸν βυθὸν τοῦ λιμένος Πειραιῶς, τὰ ὁποῖα, ὡς πληροφορούμεθα, εἶναι πολλὰ καὶ σπουδαῖα, καὶ τὰ ὁποῖα ὅλως ἀθρόως συλλέγει καὶ συγκεντρώνει εἰς τὸ μικρὸν καὶ κομψὸν Μουσεῖον τοῦ Πειραιῶς ὁ διευθυντὴς τῆς Ἀκροπόλεως καὶ ἔφορος ἀρχαιοτήτων Ἀττικῆς κ. Νικ. Κυπαρίσσης.

Ἀπὸ τὸν βαθὺν καὶ εὐτυχῆ "Ελληνα ἀρχαιολόγον ἐζητήσαμεν σχετικὰς πληροφορίας μὲ τὰ ἀνευρεθέντα ἀνάγλυφα, ὁ ὁποῖος προθυμότατα μᾶς ἔδωσε τὰς ἀκολούθους ἐξηγήσεις:

ΔΕΝ ΕΠΡΟΦΘΑΣΑΝ ΝΑ ΕΞΑΧΘΟΥΝ ΕΙΣ ΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΝ

—Τὸ ἐνδιαφέρον σας, μᾶς λέγει, εἶναι πολὺ δικαιολογημένον καὶ ἡ ἐνημερότης τῆς «Πρωΐας» δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ παρίδῃ ἕνα τόσον σπουδαῖον ἀρχαιολογικὸν γεγονός, ὅσον εἶναι τὸ εὕρημα τῶν ἀρχαιοτήτων ἐκ τοῦ βυθοῦ τοῦ λιμένος τοῦ Πειραιῶς. Εἶμαι εὐτυχὴς διότι περισυλλέγω αὐτὴν τὴν στιγμὴν ἀρχαιολογικὸν θησαυρὸν τῆς Ἑλλάδος, ὁ ὁποῖος ἦτο προωρισμένος νὰ ἐξαχθῇ καὶ μετακομισθῇ εἰς τὴν Αἰώνιαν Πόλιν, ἀλλὰ δι' ἄγνωστον αἰτίαν δὲν ἐπρόφθασε καὶ μᾶς τὸν διετήρησεν ἐν σχετικῶς ἀρίστῃ κατάστασι ὁ βυθος τοῦ λιμένος. Φαίνεται ὅτι ἡ θάλασσα, ἡ ὁποία μὲ τόσην στοργὴν περιθρέχει καὶ περισφίγγει τὴν ἑλληνικὴν γῆν, ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων ἔκαμεν ὅ,τι ἠδυνάτο νὰ περιστείλῃ τὸ τελούμενον ἀπὸ τοὺς ἰσχυροὺς τῆς γῆς ἀγνοσιούργημα, τῆς ἁρπαγῆς τῶν ἑλληνικῶν καλλιτεχνημάτων ἐξ Ἑλλάδος καὶ ὅπως μὲ τὴν μεταφορᾶς αὐτῶν εἰς τὴν Ρώμην. Πολλάκις θὰ ὕψωσεν ὀργίλα τὰ κύματά της καὶ θὰ κατεδύθισε τὰ πλοῖα τὰ ἀπάγοντα τὴν καλλιτεχνικὴν λείαν, ἵνα τὴν διαφυλάξῃ εἰς τὰ βάθη της ἢ νὰ τὴν καλύψῃ μὲ τὴν ἰλύν της καὶ τὴν διατηρήσῃ μέχρι σήμερον καὶ τὴν παραδώσῃ εἰς ἡμᾶς σχεδὸν ἀλώβητον καὶ ὡς ἐξέθλιβεν ἀπὸ τὸ ἀρχαῖον καλλιτεχνικὸν ἐργαστήριον, ὅπως συμβαίνει εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν.

»Ὁ ἀρχαιολογικὸς θησαυρός, τὸν ὁποῖον αὐτὴν τὴν στιγμὴν περισυλλέγω καὶ τοῦ ὁποίου τὰ τεμάχια συναρμολογῶ, ἦτο ἑτοιμος νὰ ἐξαχθῇ ἐξ Ἑλλάδος κατὰ τὸν 2ον μ. Χ. αἰῶνα, ἀλλὰ δι' ἄγνωστον αἰτίαν δὲν ἐπρόφθασε καὶ ἐπιβιβασθῇ εἰς τὴν ἀφετηρίαν τῆς ἀναχωρούσης ἐκείνης ὁλοι οἱ ἐμπειροτέχναι τοῦ κόσμου ἀναλύουν ἀπὸ ἑτέρους καὶ πλέον. Ἀλλὰ οἱ οἰκονομολόγοι ἐμελέτησαν κυρίως τὰς ἐξωτερικὰς ὀψεις καὶ τὰς στατιστικὰς τῆς κρίσεως. Ὅταν διαβάζω τὰς διαγνώσεις των, δὲν ἠμπορῶ νὰ μὴ σκεφθῶ ὅτι μερικοὶ ἐξ αὐτῶν δίδουν ὑπὲρ τὸ δέον μικρὰν προσοχὴν εἰς τὸν σπουδαιότερον παράγοντα τῶν ἀνθρωπίνων προβλημάτων—τὸν ἄνθρωπον. Αἱ οἰκονομικαὶ καὶ βιομηχανικαὶ κρίσεις εἶνε, πρὸ παντὸς, ψυχολογικὰ φαινόμενα καὶ ὁμαδικαὶ νευρώσεις. Ἠμποροῦν, συνεπῶς, νὰ μελετηθοῦν ἐπωφελῶς ὑπὸ τοῦ ψυχολόγου καὶ τοῦ μυθιστοριογράφου.

Διῆλθον τὴν νεότητά μου εἰς μίαν μικρὰν βιομηχανικὴν πόλιν τῆς Δυτικῆς Γαλλίας. Ἦτο ἐν ἀπὸ τὰ κέντρα τῆς γαλλικῆς κλωστικῆς βιομηχανίας. Ἀπὸ πρωΐας μέχρι νυκτὸς τὰ μόνα πράγματα περὶ τῶν ὁποίων ἤκουσα τοὺς ἀνθρώπους νὰ ὁμιλοῦν ἦσαν τὸ ἔριον, ὁ ἄμβαξ, ἡ πτῶσις τῶν τιμῶν, ἡ ὕψωσις τῶν τιμῶν, ἡ ἀνεργία καὶ ἡ εὐημερία. Τόσον πρὸ ὅσον καὶ μετὰ τὸν πόλεμον ἠδυνήθην νὰ παρατηρήσω τὴν ἀμετάβλητον πορείαν — καθησυχαστικὴν ἐν τῇ μονοτονίᾳ της—τῶν ἀνθρωπίνων αὐτῶν κωμικοτραγῳδιῶν, τὰς ὁποίας ἀποκαλοῦμεν «οἰκονομικοὺς κύκλους». Θὰ προσπαθήσω ἐδῶ νὰ σκιαγραφήσω τὴν πλοκὴν καὶ τοὺς ἥρωας τοῦ ἔργου. Ἀφοῦ δὲ οἱ ἄνθρωποι εἶνε ὅμοιοι παντοῦ, πιστεύω ὅτι ὁ κάθε ἀναγνώστης θὰ ἀναγνωρίσῃ ἑαυτὸν εἰς τὰ κατωτέρω καὶ θὰ εὕρῃ λόγους ἐμπιστοσύνης, ὁπότε ἐὰν ὁ παρελθὼν τὸ τέλος ὑπῆρξε πάντοτε εὐτυχές.

ΠΡΑΞΙΣ ΠΡΩΤΗ

Ἡ αὐλαία σηκώνεται ἐπὶ μιᾶ

Η ΠΡΩΪΑ
ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Απο Πρωΐας εις Πρωΐαν

Το παιδί

Πολύ ὡραία καὶ ἀξιόλογες εἶνε ἄλλη φορὰ ἡ προσοχὴ ποὺ ἀρμόζει ἐπὶ τοῦ παιδικοῦ λιθίου, «ἐπιφανεῖς ἐν μεγάλῳ κόλπῳ, ἀστεῖ, ἀστεῖ ὁπόσοι ἐσμεν» — ἀλλὰ ποιός ἐρωτᾷ νὰ εἴπῃ βέβαιον, ἐὰν ἡ ἐξ πραγματικοῦ κάτι καλὸ ; Δυστ. ἡ ἀρκεῖ ἔνεμ ἡ δὶς ἀνθρωπινὴ νὰ ἐνεργοῦνται νὰ ἐνεργοῦνται ἀπὸ ἀνθρωπινὴ ἐκεινοτέλεις χιλιάδων ἡ καὶ μερικὰ ἑκατομμύρια ἔστω, νὰ διατηθεῖνται μὲ τὴν ἴδιαν κίνησιν ἀπὸ τὴν καταρροὴ κάτι σὲ ἀλήθεια, ἀρκεῖ νὰ ἐπιμένῃ ἡ κοινὴ γνώμη ὅτι ἡ ἀνθρωπινὴ ἀξία ἀπὸ τὴν ἀξία τῶν ἀνθρωπίνων ἀξιῶν ἀξιόλογα ἐστὶν ἀξιόλογα ἐστὶν ἀξιόλογα ἐστ

Εἰς τὸν αἰῶνα τῆς ἐκνευρίσεως

Οἱ Καταστροφεῖς

Μία ἀναγεννεσιάδης ἱστορία γράμμα ἀπό τὴν φοβεράν «Ματσόνα» Ἑλένη

(Συνέχεια ἐκ τοῦ χθεσινοῦ)

Ἐχάθησε τὸ μέτωπό του, ὅστε-ρα σπάσκε ἀκόμη σιγά νὰ φθάσῃ ἡ βαλβὶς σὰ τάξη τῆς ἀκέρας του. Ἐπτερα ξιφομαχοῦσε ἀπαστεκέ-ζοντας.

—Πηραδε μου! Ἐπὶ πρόδοσία τῆς ἀμπατσοῦλας αὐτοῦ μὲ τὸ λοξοκέ! Ἀμαρτία. Καὶ γιατί νὰ ἐκφραστῇ τὸ ἀνοιχλόν του ἐ-τὸ χρηματικὸ δάντο του ; Ἀλλὰ τώρα θὰ τοῦμπηκα αὐρκα τὴν ἀπιστρο-σύ τὰ μάτια μου καὶ τὴς βασιλικὲς κρίς ! Καὶ ποιὸς βεβαιώνει ἐμένα τὴν ἀλήθεια τοῦ ἐγκλήματος ἐκεῖ ἐξω λόδει τὰ μέτρα του καὶ πῶς Ἐυα ἀπὸ ὀλιγόλεπτα σοβαρὸ, ἡ Μαγ-γὶν μὲ τὰ θαθεὰ νερὰ ἔμοιαζε σὰν τὴν Μανόνγκα.

Ἐπὶ τῆς ὁδοῦ, ποὺ ὁδηγοῦσε ἀπὸ τὸ Χερδεόγιο εἰς τὸ ἀκρωτη-ρὶον τοῦ Λόγν, ἐκυλόοδε ἀργὰ ἐνὰ ἀστοκίνητο κούρσας ὁδηγούσαν ἀπὸ ἡμπορο σωφὶρ. Καθισμένος στὸ ὄσδος καὶ ἀριστερὰ τῆς Ζου-ντ Βεατρὶς ἡ ἰσχυρὰ ἀν Ὀλλμουν, ἀκουαν τὸν ἀνεμόν τῶν ἀπαλῶν ἀνεμῶν τῶν Ἀνάλν, ὁ ὁποῖος ἀντίκρυ τὸν ἐπαλίζε ἀ ὁ ἀγκρίστρ-σι καὶ ὑπερπράνεια τὸν ρόλον τοῦ τοτοφόρου.

—Δὲν θρίκετε πῶς εἶναι πράγ-μαν ἀφάσα ἡ πατρίδα μου ἐδῶ ; σὰ Βεατρὶκ. Ἡ ἀμφοιρὰ τῆς μοῦ φαίζε περισσότερο Βρεττάνη πα-ρὰ Νορμανδία, ἡ ἀραχλόσε ἀκρα-τὴς τὴ δάση τῆς μὲ τὰ ἀμέτρητα κοκάδια, δὲν ἀλλάζει πολύ, ἀπὸ τὴν ἐποχὴ ποὺ ὁ Μπαρμπὰ νὶ "Ο-ρέλλ, ὁ μεγάλος ἐκείνος συγ-γραφεὺς Ἔγραφε τὴν «Γλυκιμέ-νη ἀγάπη» τὴν ὁποίαν ἐκ τῶν ἐκείνου ἔγγραφον, ἐφιλοτε-φίζν ἑλλαδὸς τὴν «Ἐκκλησία τῆς Ἐρκεβίλ». Ἀλλ' ἔχεις, θὰ μὲ ρωτῇ τῆς πῶς ἔχουσαν δρόμους γιὰ ἀ" ἀπεκτήσατε τὸς μπόδιαν σὲ Βερινὸς κοσμικὲς ἐξοχὲς τὸ χρατοῦμενε χωρὶς ἄπορ ἐπιὰ ἡ Ὀρβίλ.

—Λυστυχῶς, ἐκεῖ ἐξ ἀφορμῆς ὁλοσδοῦμεν περίφημες ἐπαυλὲς, ἔχουν ὑφοσεὶ ἀπάνω στὸν ὁρίζον-τὸ καὶ γυμνὸ βράχο σπίτια γοη-τοὺ καὶ ἀγροκτοὺ ρυθμοὶ, μου-τέρνοι καὶ παλαιοτέροι... Ξερὸ-λοιαν τοὺς θέμνους καὶ τὰ ρα-νὰ γιὰ νὰ φτιάσῃ, ἄστε ἀ-τρανταχόλα καὶ νταλλε... Ἀλλὰ πρέπει νὰ τὰ βῆτε αὐτὰ τὰ γωρὰ τὴν ἀνοιξὶ ἡ τὸν χειμῶνα, ὅταν τὰ ἀγκαταλίπουν οἱ ἄνθρωποι τὰ κα-τοικοι. Πρέπει νὰ τὰ ἰδῆτε ἄπαν-μαστζωσανε ἀπὸ κατανγίδες ἀπὸ τὰ κύματα σπάζουν ἀγρίως ἀπάνω στοὺς γιρεκοὺς βράχους... Πρέπει ν' ἀκούστε τὸς θόρυβος τὸς κα-καν... τὸ παράπονο τὸν δασῶν, τὴν ἀγκαν... Πρέπει νὰ ἰδῆτε τὴ ἀνοιξὶ τὴ γιάλινη τὴς ἀχρίδ-τητα. Ἀνθίμια ἀπὸ ἄγριες κρυ-χτες... Θὰ ἰδῆτε, τότε, ἀπὸ ἕ-τέρχοη ὁμορφιὰ τοὺς Βεατρὶ-ζν.

Ἐπὶ τέλοις ἐφθάσαν εἰς τὴν ἀ-δὲ Ἀρμπὶ νὶ Ὀρλλμουν ἀπὸ τὸν ἀ-ρὶ Ἀλφὶ Ἀλφὶ Ἀλφὶ ἀ-ρὶ Ἀλφὶ ἀ-ρὶ Ἀλφὶ ἀ-ρ